

Asia: VN/15849/2021

## **Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään**

Tampereen yliopiston kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta pitää hallituksen esityksen tavoitteita kannatettavina. Esitys tarttuu siihen huomattuun seikkaan, että yhteiskunnan lisääntynyt sosiaalinen ja alueellinen eriytyminen haastaa perusopetus- ja varhaiskasvatusjärjestelmää sekä paikallisella että kansallisella tasolla erityisesti osaamiserojen kasvuna oppilaiden, luokkien ja koulujen välillä. Tukitoimien järjestäminen edellyttää pitkäjänteistä työtä ja alalle sitoutumista. Erityisesti ryhmäkokojen pienentämiseen ja koulutetun tuen saamiseen on syytä kiinnittää huomiota monella tasolla. Tuen suuntaamisessa tulee ottaa monenlaisten oppilaiden tukeminen.

Lakiehdotus on tarpeen, jotta pystytään vastaamaan esi- ja perusopetuksessa käytössä olevilla toimenpiteillä alueelliseen segregoitumisen jatkumisen estämiseen ja ennaltaehkäisyyn. Esi- ja perusopetuksen oppilasjoukon moninaisuus haastaa opetushenkilökuntaa ja koulutuksen järjestäjiä. Pitkäjänteisen ja kestävä kehityksen turvaaminen oppilaiden kehityksen ja yksilöllisille tavoitteille perustuvan opetuksen järjestämiseksi vaatii pidempiaikaisia ratkaisuja. Lakiesitys tukee edellä mainittuja tavoitteita. Yliopistoissa järjestettävän opettajankoulutuksen tavoitteena on laaja-alainen opettajanpätevyys, joka mahdollistaa ja vaatii opettajan jatko- ja täydennyskouluttautumisen perustutkinnon jälkeen työelämän tarpeisiin. Lakiesitys tukee myös tähän tavoitteeseen pääsemistä. Erityisesti erityissairaanhoidon piirissä olevien oppilaiden esi- ja perusopetuksen järjestämien vaatii jatkuvuutta sekä tehtäviin sitoutuneita ja täsmäkoulutettuja opettajia.

Tiettyjen toimenpiteiden osalta esityksen toivoisi menevän vieläkin pidemmälle, jotta pitkäjänteinen suunnittelu mahdollistuisi entisestään. Tämä tietysti kertoo toimenpiteiden oikeasta suunnasta. Hallituksen esitys toisi myönnettäville myönteisen erityiskohtelun avustuksille kaksivuotiset kaudet, jotka ovat selvä parannus aiempien tasa-arvon edistämisen yksivuotisten rahoitusten sijalle. Lisäksi esitys vakauttaisi myönnettävän rahamäärän suuruuden, mikä myöskin edesauttaa pitkäjänteisempää suunnittelua. Kaksivuotinen rahoitus ei ole riittävän pitkä perspektiivi edesauttamaan pitkällä aikavälillä pätevien opettajien, erityisesti erityisopettajien, riittävyyttä ja

alalla pysymistä. Askarruttamaan jää myös, auttaako hakuprosessin kautta saatava rahoitus kaikkia kouluja, joiden tilanne koulusegregaation osalta on erityisen haasteellinen. Järjestelmää voisi jatkossa kehittää pois hakuperustaisuudesta ja myöntöjä vieläkin pidemmälle aikavälille.

Lakimuutoksen mukaan avustusta voitaisiin myöntää perusopetuslain mukaiselle esi- tai perusopetuksen järjestäjälle. Hakukelpoisia ovat kunnat ja kuntayhtymät, joilla on velvollisuus järjestää esi- ja perusopetusta perusopetuslain 4 §:n mukaisesti. Lisäksi hakukelpoisia ovat myös perusopetuslain 7 §:ssä tarkoitetun järjestämisluvan saaneen yksityisen perusopetuksen järjestäjät. Aikaisempina vuosina yliopistojen normaalikoulut olivat hakukelpoisia, mutta ministeriössä tehdyn muutoksen jälkeen normaalikoulut on ohjattu hakemaan avustusta kuntien kanssa yhteistyössä, kumppanina kunnan kanssa. Selkeyden vuoksi olisi toivottavaa, että yliopistojen harjoittelukoulut olisivat opetuksen järjestämisluvan saaneina oikeutettuja hakemaan avustusta omina toimijoina.

Myönnön ajankohta voisi toimia paremmin, mikäli se ottaisi huomioon kouluvuoden rytmin ja uusille lukukausille tehtävät rekrytoinnit. Tällöin myöntöpäätös tulisi jo vuoden alussa.

Irjala Sanni  
Tampereen yliopisto, kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta